

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ
ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
(у циклі *Анохінських читань*)**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

**17 березня 2017 року
м. Київ**

УДК 796.011.1:316.3 (082)

ББК 75я43

Ф50

Рекомендовано до друку Вченю радою
Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту
(протокол № 6 від 27 лютого 2017 р.)

За загальною редакцією Огнєв'юка В.О.,
доктора філософських наук, професора,
академіка НАПН України

Редколегія:
В.О. Огнєв'юк
Г.О. Лопатенко
Т.Г. Дерека
О.В. Бісмак
В.В. Білецька
А.А. Боляк
О.М. Поляничко
О.О. Спесивих

Ф50 **Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини: досвід, проблемами, перспективи (у циклі Анохінських читань) : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 17 березня 2017 р., м. Київ / МОН України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту; за заг. ред. Огнєв'юка В.О. ; [редкол : Лопатенко Г.О., Дерека Т.Г., Бісмак О.В., Білецька В.В., Боляк А.А., Поляничко О.М., Спесивих О.О.]. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017 р. — 272 с.**

УДК 796.011.1:316.3 (082)

ББК 75я43

<i>Ляшенко В.М., Туманова В.М., Корж Е.М.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЦІННІСНО-СМІСЛОВОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ СПОРТСМЕНІВ	149
<i>Машталір В.І.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВОЇ ЯКОСТІ УЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ – СПЕЦІФІЧНОГО СПРИЙМАННЯ	150
<i>Морозова С.М., Магера Т.Г.</i>	
ШЛАТЕС ЯК ЗАСІВ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ	150
<i>Неведомська Є.О., Буко А.Я.</i>	
АНАБОЛІЧНІ СТЕРОЇДИ І СПОРТ: ЗА І ПРОТИ	146
<i>Неведомська Є.О., Кадун К.О.</i>	
ЖИТТЯ МОЛОДІ БЕЗ НАРКОТИКІВ	155
<i>Омері І.Д., Данило Л.І.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ УЯВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	164
<i>Петрова С.М., Іванова С.В.</i>	
ЗНАЧЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ-СИРОТИ	169
<i>Пітенко С.Л., Швець С.В.</i>	
ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ У ХАРЧОВІЙ КОРЕКЦІЇ ОСТЕОПОРОЗУ	179
<i>Полковенко О.В., Тимчик О.В.</i>	
ВАЖЛИВІСТЬ СУПРОВОДЖЕННЯ ЛЕКЦІЙ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИМ МАТЕРІАЛОМ У ФОРМАТІ POWER POINT ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ АНАТОМІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	185
<i>Дерека Т.Г., Поляничко О.М.</i>	
МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЗАСІВ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНО ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХOVАННЯ І СПОРТУ	191
<i>Портна І.Л., Іванько В.В.</i>	
ВПЛИВ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЧЛЕНІВ ГАНДБОЛЬНОЇ КОМАНДИ НА РІВЕНЬ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВЗАЄМОСТОСУНКІВ	197

УДК 373.796.2

Дерека Т.Г.,

завідувач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту

Київського університету імені Бориса Грінченка,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

Поляничко О.М.,

доцент кафедри спортивної підготовки

Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту

Київського університету імені Бориса Грінченка,

кандидат психологічних наук, доцент

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

У статті визначаються переваги проектної діяльності у розвитку особистісно професійних яостей майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту. Наведено приклад впровадження проектної діяльності в рамках навчального плану професійної підготовки фахівців фізичного виховання зі спеціальністю 8.01020101 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» щодо навчальних дисциплін «Акмеологія у фізичному вихованні», «Аксіологія у фізичному вихованні» на Факультеті здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського університету імені Б. Грінченка.

Ключові слова: метод проектів, фізичне виховання, особистісно професійні якості.

Актуальність. Для розвитку особистісно професійних яостей майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту серед різноманітних нових педагогічних технологій в Україні слід виділити метод проектів. Ідея включення проектної діяльності в освітній процес була запропонована американським педагогом і філософом Джоном Дьюї. Саме слово «проект» у перекладі з латинської мови означає «кинутий уперед, задум, план». Проектування — особливий тип інтелектуальної діяльності, відмінною особливістю якої є практично спрямоване дослідження.

Німецький педагог А. Флітнер характеризує проектну діяльність як навчальний процес, в якому обов'язково беруть участь розум, серце і руки, тобто осмислення самостійно добутої інформації здійснюється через призму особистого відношення до неї і оцінку результатів у кінцевому продукті.

Великою перевагою проектної діяльності відносно академічних, усталених форм педагогічної діяльності є наступні можливості:

- використовувати багато джерел інформації;
- планувати свою роботу, попередньо прораховуючи можливі результати;
- самостійно збирати і накопичувати матеріал;
- аналізувати, співставляти факти, аргументувати свою думку;
- приймати рішення;
- установлювати соціальні контакти (розподіляти обов'язки, взаємодіяти один з одним);
- створювати «кінцевий продукт» — матеріальний носій проектної діяльності (доповідь, реферат, фільм, календар, журнал, проспект, сценарій);
- підготувати цикл занять з тем, які зацікавили б учнів середніх класів;
- представляти створене перед аудиторією; оцінювати себе та інших.

Дослідницький проект за змістом може бути:

- монопредметним (виконується на матеріалі одного предмета);
- міжпредметним (інтегрується суміжна тематика декількох предметів, наприклад географія, історія, іноземна мова, інформатика);
- підсумковим, коли за результатами його виконання оцінюється засвоєння учнями певного навчального матеріалу;
- поточним, коли на самоосвіту і практичну діяльність виносяться із навчального курсу лише частина змісту навчання.

Використання методу проектів було предметом реформування педагогіки в різних країнах світу (Бельгія, Бразилія, Велика Британія, Італія, Нідерланди, Німеччина, США, Фінляндія, Японія) і набуло великої популярності завдячуячи індивідуалізації процесу навчання.

Основні вимоги до використання методу проектів наступні:

- формулювання значущої в дослідницькому аспекті проблеми (задачі), яка вимагає для вирішення інтегрованого знання, дослідницького пошуку;
- практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів;
- самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність;
- структурування змістової частини проекту (з визначеними результатами окремих етапів);

- використання дослідницьких методів, що передбачає певну послідовність дій: обговорення методів дослідження;
- обговорення способів оформлення кінцевих результатів;
- збір;
- систематизація й аналіз отриманих даних;
- підведення підсумків;
- оформлення результатів;
- презентація;
- висновки;
- висування нових проблем дослідження [1, с. 121–122].

Сутність методу проектів полягає у стимулюванні інтересу студентів до певних проблем, які допускають оволодіння певною сумою знань і через практичну діяльність, що передбачає рішення однієї або цілого ряду проблем, практичне застосування отриманих знань. Метод проектів допомагає подолати розрив між теорією і практикою.

Виконання проектних завдань має свої особливості, а саме: метод проектів навчає раціонально мислити, знаходити вихід із нестандартних ситуацій, розраховувати на власні знання та сили, допомагати та контролювати один одного, поєднувати знання із різних дисциплін, використовувати різні методи і прийоми навчання, виконувати групові завдання, які є структурованими, працювати у спільному творчому пошуку з викладачем, самостійно здобувати необхідну інформацію та отримувати практичні вміння, необхідні у житті, розвивати творче мислення, ініціативність, уміння знаходити альтернативні рішення при вирішенні проблем, робити висновки тощо. Крім того, використання методу проектів безпосередньо впливає на підвищення самооцінки та сприяє підвищенню мотивації до навчання. Проектна діяльність передбачає роботу в колективі. Великий інформаційний і технологічний обсяг багатьох проектів примушує студентів об'єднуватися у групи, що сприяє становленню, формує соціалізовану особистість. Працюючи у команді, студенти вчаться взаємодіяти один з одним, вирішувати можливі конфлікти, набувати навичок етичного міжособистісного спілкування, брати відповідальність за вибір рішення, аналізувати результати діяльності, самостійно розподіляти обов'язки, дотримуючись принципу «кожний робить те, що зможе зробити краще інших», що сприяє формуванню вільної творчої особистості. Становленню особистості сприяє також необхідність допомогти один одному, оцінювати один одного, критикувати, а найголовніше — нести відповідальність за свою роботу перед собою, своєю групою, всім колективом.

Одним із важливих етапів роботи педагогічного колективу над впровадженням методу проектів є початковий період, коли відбувається переорієнтація педагогічних, дидактичних, організаційних дій на ознайомлення з його основними цілями і завданнями. Щоб ця освітня технологія та різні її проекти діяли, необхідно, по-перше, бажання навчального закладу можливий подальший розвиток творчої ініціативи. З метою досягнення позитивних результатів у запровадженні методу проектів кожен педагогічний колектив має пройти через багаторівневу систему підготовки педагогічних працівників: інформаційну (із теоретичною підготовкою); організаційно-практичну (із закріplенням та апробацією теоретичних знань на практиці); рефлексивну (із самостійною роботою учителів щодо осмислення і творчого аналізу результатів експериментальної роботи); корекційну (спрямовану на поповнення знань та практичних навичок учителів, необхідних для подолання труднощів, що виникли); методологічну (що передбачає підготовку «педагогів-тренерів», які можуть навчати інших, створювати свої майстер-класи). Сприяє впровадженню методу проектів створення групи «тренерів» і групи «авторів», з якими доцільно провести роботу у формі майстерень. «Тренери» зможуть ефективно поширити метод проектів шляхом проведення занять з викладачами, а «автори» — зосередитися на підготовці методичних матеріалів. Усі викладачі мають отримати повне уявлення про метод проектів. Ефективним є діалог викладач—викладач з питань впровадження та поширення методу проектів. Доцільно провести низку навчальних семінарів. Слід наголосити, що копіювання навіть кращих проектів не може принести бажаних результатів. За таким методом працювати цікаво як викладачу, так і студентам. Студентів можна не тільки навчати за методом проектів, але й проводити їх атестацію у формі захисту проектів.

У 2016–2017 н. рр. на Факультеті здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського університету імені Бориса Грінченка розпочалась програма по впровадженню проектної діяльності студентів у рамках навчального плану професійної підготовки фахівців фізичного виховання за спеціальністю 8.01020101 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» щодо навчальних дисциплін «Акмеологія у фізичному вихованні» (викладач — завідувач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Дерека Т.Г.) та «Аксіологія у фізичному вихованні» (викладач — доцент кафедри спортивної підготовки, кандидат психологічних наук, доцент Поляничко О.М.). У міжгалузевому проекті «Акме та спор-

тивні досягнення» Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту та Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка взяли участь магістранти спеціальності «Фізичне виховання» у кількості 19 осіб, бакалаври Інституту журналістики (2 особи), заслужені та відомі спортсмени, викладачі кафедр Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту та Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка (18 осіб).

У ході реалізації проекту студенти-учасники програми на першому етапі проводили інтерв'ювання, бесіди, здійснювали пошук історичної інформації про систему тренувань, вивчали особливості психологічної підготовки до відповідальних змагань, досліджували взаємозалежності, взаємовплив акме-мотивації, акме-якостей особистості. На другому етапі реалізації проекту студенти опрацьовували результати дослідження, розробляли презентації, готували доповіді. На третьому етапі відбувся захист проектів. Оприлюднення та розповсюдження результатів дослідження у соціальних мережах є завданням студентів Інституту журналістики з подальшим виданням матеріалів дослідження.

ДЖЕРЕЛА

1. Інтерактивні технології навчання дорослих : навчально-методичний посібник / С.О. Сисоєва ; НАН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. — К. : ВД «ЕКМО», 2011. — 324 с.
2. Сисоєва С.О. Особистісно зорієнтовані педагогічні технології: метод проектів / С.О. Сисоєва // Метод проектів: Традиції, перспективи, життєві результати : Практико зорієнтований збірник. — Київ, 2003. — С. 119–124.

В статье определяются преимущества проектной деятельности в развитии личностно профессиональных качеств будущих специалистов физического воспитания и спорта. Приведен пример внедрения проектной деятельности в рамках учебного плана профессиональной подготовки специалистов физического воспитания по специальности 8.01020101 «Физическое воспитание, спорт и здоровье человека» к учебным дисциплинам «Акмеология в физическом воспитании», «Аксиология в физическом воспитании» на Факультете здоровья, физического воспитания и спорта Киевского университета имени Б.Гринченко.

Ключевые слова: метод проектов, физическое воспитание, личностно профессиональные качества.

The article defines the benefit of the project activities in the development of personal and professional qualities of future specialists of physical education